

Profesor Ryszard Wójcicki

18 stycznia 2026 roku odszedł Profesor Ryszard Wójcicki, światowej sławy logik, metodolog i filozof nauki, organizator pracy dla uczestników licznych projektów badawczych i wydawniczych. Był autorem wielu książek i artykułów z zakresu logiki formalnej, formalnej metodologii nauk empirycznych i semiotyki.

Na początku kariery zawodowej był związany z Katedrą Logiki i Metodologii Nauk Uniwersytetu Wrocławskiego. Od końca lat 60. pracował w Zakładzie Logiki Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk. Przez kilkadziesiąt lat był jego kierownikiem.

Przez wiele lat kierował czasopismem *Studia Logica*, założył też czasopismo *Bulletin of the Section of Logic*. W 2011 roku *Studia Logica* wydało numer specjalny poświęcony Profesorowi Wójcickiemu z okazji jego osiemdziesiątych urodzin. Obecnie przygotowany jest kolejny numer specjalny *Studia Logica* upamiętniający Ryszarda Wójcickiego.

Wójcicki był członkiem Rady Naukowej Instytutu Filozofii i Socjologii PAN oraz Polskiej Akademii Umiejętności. Był też członkiem *International Union of the Logic, Methodology and the Philosophy of Science*, sekcji *International Science Council*.

Profesor Wójcicki był nie tylko pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Logiki i Filozofii Nauki po jego reaktywacji w 1991 r., ale też pomysłodawcą i głównym organizatorem tejże reaktywacji.

Profesor Ryszard Wójcicki został pochowany 2 marca na Cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym przy ul. Żytniej 42 w Warszawie.

Poniżej przedstawiamy krótkie kalendarium życia Profesora Wójcickiego opracowane m.in. na podstawie biogramu napisanego przez Wójcickiego z okazji nadania mu doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego (przywołujemy poniżej to źródło jako *Biogram*).

- 30 października 1931 – przychodzi na świat w Krzywiczach Wielkich k. Wołożyna (II RP, obecnie Białoruś).

Profesor Ryszard Wójcicki został pochowany 2 marca 2026 r. na Cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym przy ul. Żytniej 42 w Warszawie.

- 1949–1952 – studia pierwszego stopnia z fizyki na Uniwersytecie Wrocławskim (tytuł licencjata w 1953).
- 1953–1955 – studia z filozofii marksistowskiej na Uniwersytecie Warszawskim. („Uzyskałem stypendium i szansę przetrwania do czasu otwarcia studiów z fizyki drugiego stopnia.”, *Biogram*).
- 1954–1956 – studia drugiego stopnia z fizyki na UW.
- 1956 – uzyskuje asystenturę w Katedrze Logiki i Metodologii Nauk UW kierowanej przez Marię Kokoszyńską-Lutmanową, członkinię Szkoły Lwowsko-Warszawskiej. Ryszard Wójcicki będzie wybitnym reprezentantem idei SLW, w szczególności jej gałęzi znanej jako Warszawska Szkoła Logiki.
- 1962 – broni doktorat „Definicje arbitralne i ich analityczne komponenty”, UW, promotorką pracy jest Maria Kokoszyńska-Lutmanowa (praca ukazała się w *Studia Logica*).
- 1964 – uzyskuje stypendium Fundacji Forda na roczny pobyt w *Berkeley University of California* jako gość prof. Alfreda Tarskiego.
- 1966 – habilitacja „Zagadnienia empirycznej sensowności”, UW.
- 1969 – zostaje Kierownikiem Zakładu Logiki w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk. Stanowisko powierza mu prof. Jan Szczepański, dyrektor IFiS PAN, z rekomendacji prof. Romana Suszki. (*Biogram*)

- 1969 – mianowanie na profesora nadzwyczajnego, 1972 – tytuł profesorski.
- 1970 – publikuje artykuł *Some Remarks on the Consequence Operation in Sentential Logic* w *Fundamenta Mathematicae* (FM, v. LXVIII, nr 3, s. 269–279). Zawarty tam wynik (wszystkie logiki propozycjonalne posiadają pewną, uogólnioną, reprezentację macrycową), korygujący wcześniejszy wynik Łosia i Suszki (Łoś, J. and Suszko, R. *Remarks on Sentential Logics, Indagationes Math.* v. 20, 1958), Wójcicki uzna za szczególnie cenny (*Biogram*).
- 1971 – podejmuje się gruntownej reorganizacji czasopisma *Studia Logica*. Od 1975 do 2005 r. będzie redaktorem naczelnym *SL*.
- 1972 – powołuje pismo *Bulletin of the Section of Logic*, publikujące krótkie raporty, rozszerzone abstrakty i recenzje w obszarze badawczym Sekcji Logiki PAN. Pełne publikacje, zawierające anonsonowane wyniki, często ukazywały się później w *Studia Logica*. Od 1992 *Bulletin* będzie funkcjonował jako niezależne międzynarodowe czasopismo, prowadzone przez prof. Grzegorza Malinowskiego, a obecnie przez prof. Andrzeja Indrzejczaka.
- 1988 – publikacja *Theory of Logical Calculi. Basic Theory of Logical Consequence Operations* w (nieistniejącym już) wydawnictwie Kluwer. Jak pisze sam Wójcicki, „Nie jest to tylko moje dzieło. Zebrałem w niej i przedstawiłem w jednolitej formie wyniki zespołu (nieobjętego żadnym formalnym programem badawczym), w którym znaleźli się m.in.: Tadeusz Prucnal, Piotr Wojtylak, Andrzej Wroński, Jan Zygmunt i moi doktoranci: Janusz Czelakowski, Wiesław Dziobiak, Marian Maduch, Grzegorz Malinowski oraz Marek Tokarz. Byłem jego inspiratorem i kierowałem jego pracami przez kilka lat.” (*Biogram*)
- 1997 – pierwsza publikacja w serii *Trends in Logic Studia Logica Library* w wydawnictwie Kluwer, obecnie seria wydawana przez wydawnictwo Springer. Stworzenie takiej serii było marzeniem Wójcickiego.
- 3 maja 2013 – otrzymuje z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski za wybitne osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej, działalności dydaktycznej i społecznej.
- 15-19 września 2015 – w trakcie Zjazdu Filozoficznego w Poznaniu otrzymuje medal *Optime Meritis de Philosophia* (Najbardziej Zasłużonym dla Filozofii).
- 1 października 2018 – otrzymuje tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego za światowy wymiar dorobku, który stawia profesora w gronie najwybitniejszych logików i filozofów nauki.

ŹRÓDŁA:

- Biogram napisany przez Ryszarda Wójcickiego z okazji nadania doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego:

chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.uni.lodz.pl/fileadmin/user_upload/biogram_-_Ryszard_W%C3%B3jcicki_-_wersja_rozszerzona.pdf

W trakcie uroczystości nadania doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego. Od lewej: Grzegorz Malinowski (promotor), Ryszard Wójcicki.

- *Foreword* to the special issue of *Studia Logica* in honor of Ryszard Wójcicki on the occasion of his 80th birthday. *Studia Logica* Volume 99, Issue 1-3, 2011. Issue Editors: Janusz Czelakowski, Wiesław Dziobiak, Jacek Malinowski

oraz

Logic, Formal Methodology and Semantics in Works of Ryszard Wójcicki, Grzegorz Malinowski, Jan Woleński w tymże tomie:

<https://link.springer.com/journal/11225/volumes-and-issues/99-1>

- Artykuł w Encyklopedii Szkoły Lwowsko-Warszawskiej (Aleksandra Gomułczak, Anna Brożek, Jacek Jadacki):

https://encyklopedia.slw.uw.edu.pl/articles/wojcicki-ryszard-edmund/?fbclid=IwY2xjawQaHoBleHRuA2FlbQIxMABicmlkETAwSXhXajhSVlVpc2gzQ3Myc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHgj77t1VSqTyKd8IAp55U0SdeyjhDRXUyJRJsNFC0auwD3XYCufOpQ2YiSZG_aem_umWVd4sz0ExxQFZpM-6jNA